

LP-modellen

læringsmiljø og pedagogisk analyse

LP-modellen legger til rette for en arbeidsmåte der lærerne samarbeider i lærergrupper etter spesielle prinsipp. Hensikten er å skape læringsmiljø som gir gode betingelser for sosial og skolefaglig læring hos alle elever.

Felles løft for bedre læringsmiljø

Hva skal til for å gi elever gode betingelser for å lære? Bruk strategier med dokumentert effekt, sier forskerne. Det avgjørende er at skoleledelsen satser på forskningsbasert kunnskap, og at det finnes en kollektiv lærende kultur i skolen. LP-modellen har som mål å utvikle gode læringsmiljø. Modellen er forskningsmessig evaluert med positive resultater. Alle lærerne på skolen skal delta i arbeidet, og de skal ha fokus på sine egne utfordringer i skolehverdagen.

”LP-modellen er ingen ny vidunderkur i norsk skole, sier forsker Thomas Nordahl. Modellen handler om å systematisere den pedagogiske kunnskapen læreren allerede har.”

LP-modellens teorigrunnlag

Forskning viser at læring og atferd henger sammen med en rekke forhold omkring eleven i skolen. Forholdet til medelever, relasjon til lærer, klasseledelse og struktur på undervisningen, er betingelser i læringsmiljøet som kan knyttes til elevens faglige og sosiale utvikling. Systemteori anvendes for å forstå hvordan elevene er i interaksjon med omgivelsene i skolen, og ved å endre disse omgivelsene vil også elevenes læring og utvikling påvirkes i en positiv retning. Utvikling av et hensiktsmessig læringsmiljø framstår som svært viktig for å kunne etablere en kvalitativt god skole (Ogden 2003, Kjærnsliie m.fl. 2004, Nordahl m. fl. 2005). I LP-modellen er denne forståelsen anvendt systematisk for å utvikle gode læringsmiljø.

Forhold i skolen som er vesentlige faktorer i læringsmiljøet

- Relasjoner mellom elev og lærer. Sosiale forhold som eksisterer mellom lærer og elev.
- Jevnaldersrelasjoner. Sosiale relasjonene som eksisterer mellom elevene og den sosiale posisjonen som enkeltelevne har i fellesskapet.
- Normer og regler i skolen innebærer de regler som blir anvendt i skolen, og som faktisk betyr noe for elevenes utvikling.
- Skoleledelsen har fokus på- og legger til rette for å arbeide med læringsmiljøet.
- Klasse/gruppeledelse er den ledelse som den enkelte lærer utøver i møte med grupper av elever.
- Skolens kultur og klima blir forstått som samarbeidet mellom lærere, lærings- og menneskesynet i skolen og de verdier som forvaltes i skolen.
- Engasjement, motivasjon og arbeidsinnsats.
- Samarbeid mellom hjem og skole og foreldrenes hjelp, støtte og oppmuntring til egne barns skolegang.

Evaluert av forskere

Modellen er basert på pedagogisk teori og tidligere forskningsresultater, i tillegg til å være prøvd ut i 14 skoler. 350 lærere og 3500 elever har vært involvert i pilotprosjektet i perioden 2002 til 2005. Lillegården kompetansesenter har stått for opplæring og veiledning av lærergrupper. NOVA, ved Dr. polit Thomas Nordahl, har evaluert modellen ved hjelp av spørreskjemaer til elever, lærere og foreldre. Den samme undersøkelsen er foretatt i et tilsvarende antall sammenligningsskoler. Gode evalueringresultater har ført til at utdanningsmyndighetene velger LP-modellen som ett nasjonalt satsingsområde. Systematisk arbeid med å bedre læringsmiljøet gir resultater for elevens læringsutbytte, sosialt og faglig.

LP-modellens evalueringresultater

Elevene i prosjektskolene har oppnådd bedre resultater enn kontrollskolene på følgende områder:

- Skolefaglige prestasjoner i norsk, matematikk, engelsk og natur- og miljøfag har økt med 0,4 karakterer i gjennomsnitt
- Sosial kompetanse blant elevene har økt
- Bråk og uro i undervisningen er redusert
- Det er mindre konflikter mellom elevene og en klar nedgang i mobbing

“ LP- modellen tar på alvor det å forstå utfordringen før det settes i gang tiltak. Det finnes ikke statiske løsninger i et læringsmiljø. Barn er levende. Miljø er i stadig endring. Derfor er det utrolig viktig å ta seg tid til å reflektere for å kunne gå videre i riktig retning. “

Arvid Alsaker, PP-leder i Kristiansand

“ Med LP-modellen løyer du det som du elles må løyse av pedagogiske problem, på ein meir effektiv måte. ”

Johannes Drabløs, PP-rådgivar i Haram kommune

Fokus på miljø gir bedre læring

Utprøvingen viser at LP-modellen virker. Lærerne opplever en bedre skolehverdag, elevene lærer mer og skolen blir et bedre sted å være

“ LP-prosjektet har først og fremst hjulpet meg til å se positive løsninger på problemer”, sier lærer Birte Giskehaug, kontaktlærer for 20 fjerdeklassinger på Brattås skole i Porsgrunn. Et tilsynelatende ”uløselig” problem, som mye uro i gangen før og etter timen, ble analysert. Er gangen for trang? Går alle ut og inn av klassen samtidig? Ved å se etter hva som opprettholder problemet, ble ”uro i gangen” noe konkret som det kunne gjøres noe med. Giskehaug er en av 350 lærere som har deltatt i pilotprosjektet for LP-modellen.

Etter tre år med utprøving og evaluering er den nasjonale satsingen på LP-modellen i gang. Lillegården kompetansesenter og Høgskolen i Hedmark står for opplæring og evaluering, i nært samarbeid med kommunene som deltar. Det pedagogiske teorigrunnlaget i LP er ikke nytt, men modellen har en systematisk tilnærming til utfordringer i skolehverdagen, som skaper endring i læringsmiljøet. PPT har, i tillegg til å arbeide med individsaker, som oppgave å bistå skolen med kompetanseheving og skoleutvikling. For lærere som arbeider etter LP-modellen er det nyttig å få inn en ekstern veileder i lærergruppen. PP-tjenesten vil være den instansen i kommunen som bistår lærergruppene som ekstern støttespiller.

“Arbeidet i lærergruppene har gjort oss mer sammensveiset som kollegium. Plutselig hadde vi tid til å snakke om problemene våre og få gjort noe med dem.”

Birte Giskehaug, lærer ved Brattås skole i Porsgrunn (Utdanning, 23/05)

“Arbeidet i lærergruppene har gitt oss mye tilbake i form av en bedre skolehverdag. Den svært systematiske tilnærmingen til problemene, den tette oppfølgingen og veiledningen underveis, har vært viktig.”

Lærer Tone Åtland, prosjektkoordinator Brattås skole i Porsgrunn til skolebladet (Utdanning, 32/05)

LP-modellen

Modellen er en strategi lærerne bruker for å møte ulike utfordringer i klassen eller på skolen. Det kan være alt fra språkbruk og uro i oppstart av timen til innføring av nye læreplaner. Det er viktig at alle lærerne på skolen deltar for å skape en felles forståelse for hvordan utfordringene løses. Analysearbeidet foregår i lærergrupper med 5-6 deltakere. Arbeidet i gruppen starter med at en av lærerne legger fram en sak som oppleves som en utfordring. I tida før neste lærergruppemøte, er det ofte nødvendig å samle inn mer informasjon for å belyse utfordringen. Det er vanskelig å undervise og observere samtidig, derfor kan det være nødvendig å bruke for eksempel ekstern observatør, video, samtaler med elever og foreldre, for å samle inn nok informasjon.

I neste møte analyserer og reflekterer lærerne over hva som opprettholder den vanskelige situasjonen. Denne delen av arbeidet må bygge på pedagogisk kunnskap. ”Tanken er at dersom vi klarer å redusere de opprettholdende faktorene, vil situasjonen endre seg”, sier Nordahl. Det er viktig å bruke tid på analysen, på hvilke faktorer som bidrar til å skape og opprettholde utfordringen, før gruppen går over til å diskutere strategier og tiltak for å løse problemet.

Neste steg i modellen er å prøve ut tiltakene på en systematisk måte innenfor en avgrenset tidsramme. Læreren må forplikte seg til å gjennomføre tiltakene. En delvis gjennomføring vil kunne forverre problemet.

Etter noen uker med ny praksis i klasserommet må endringen i læringsmiljøet evalueres. Thomas Nordahl hevder at det er enklere for læreren å endre egen praksis enn å endre eleven. Et sentralt krav er at alle tiltak skal ha faglig forankring og begrunnelse. Læreren skal gjøre mer av det som virker. ”Hvorfor ikke anvende den kunnskapen som dokumentert gir best læringsresultat”, spør Nordahl.

Analysemodellen

Figuren viser at det er to hoveddeler i modellen, en analysedel og en strategi- og tiltaksdel. Det er avgjørende at delene holdes klart fra hverandre, og at fasene gjennomføres i den rekkefølgen som er beskrevet

Viktig å følge modellen

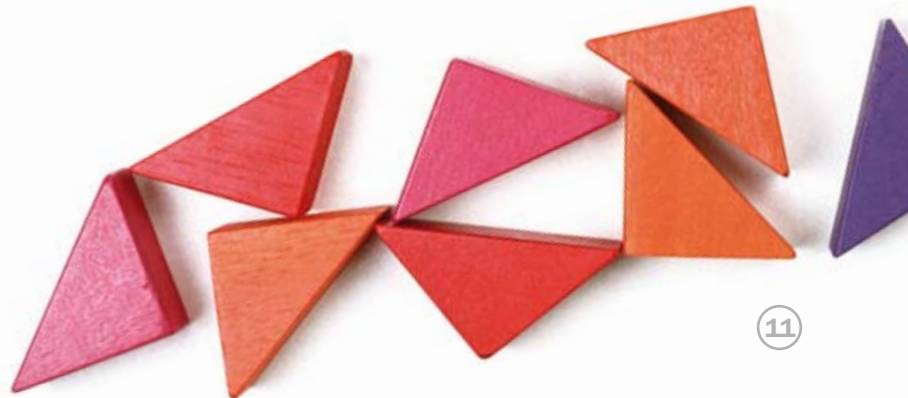
Selv om de pedagogiske prinsippene i modellen er kjent, er det vesentlig at lærerne får opplæring og ekstern veiledning i å arbeide systematisk med modellen. At ledelsen i kommunen og på skolen har god kjennskap til modellen, er også en vesentlig forutsetning for å oppnå resultater. Skoleeier og skoleleder i kommuner som deltar, forplikter seg til å gi lærerne mulighet til å jobbe systematisk med LP-modellen over tid. Å skape positiv endring i læringsmiljøet krever kollektiv innsats.

“Når flere lærergrupper har hatt samme type utfordring, som for eksempel språkbruk, har vi løfta problemet opp på skolenivå. Det er effektivt når alle på skolen jobber med samme utfordring samtidig.”

Dag Realsen, lærer ved Brattås skole
i Porsgrunn

Forutsetninger for å lykkes med LP-modellen

- Skoleomfattende – hele skolen er med!
- Lokal tilpassning – tiltakene tilpasses lærernes utfordringer
- Ekstern veiledning – PPT er involvert i LP-arbeidet og bistår i læregruppene
- Arbeid i lærergrupper – samarbeid gir styrke!
- Evaluering av arbeidet – vi vurderer det vi gjør og ser hva som fungerer
- Analyse av pedagogisk praksis – å forstå utfordringen er halve løsningen
- Forskningsbasert kunnskap – andre har prøvd det før oss –vi gjør det som virker!

“Inkludering for oss handler ikke om å rehabilitere unger for å få dem til å passe inn i skolen, men å lage en skole som favner om alle. Det klarer ikke skolen uten å reflektere over seg selv som miljø. LP-modellen gjør dette på en skikkelig og systematisk måte.”

Øivind Jacobsen, systemansvarlig for PP-tjenesten i Kristiansand

Utdanningsdirektoratet

**Lillegården
kompetansesenter**

Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Høgskolen i Hedmark

Ansvarlig for nasjonal implementering:

Lillegården Kompetansesenter Bergsbygdaveien 8 3949 Porsgrunn telefon 35 93 02 50 faks 35 93 02 51 www.lp-modellen.no